

PATVIRTINTA
Kaišiadorių šventosios Faustinos
ugdymo centro direktoriaus
2024 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. V-7

KAIŠIADORIŲ ŠVENTOSIOS FAUSTINOS UGDYMO CENTRO NEIGIAMO POBŪDŽIO ĮVYKIŲ FIKSAVIMO, ANALIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Ši tvarka nustato Kaišiadorių šventosios Faustinos ugdymo centro (toliau – Centro) neigiamo pobūdžio įvykių fiksavimo, analizavimo tvarką.
2. Tvarka parengta vadovaujantis: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 23 straipsniu bei Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A1-46 (aktuali redakcija), „Dėl socialinės globos normų aprašo patvirtinimo“, Socialinės globos normų aprašo 3 priedu „Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su negalia ir vaikų su negalia dienos socialinės globos normos, taikomos dienos socialinės globos centrums, kitoms įstaigoms, teikiančioms dienos (trumpalaikę) socialinę globą senyvo amžiaus, suaugusių asmenų ir vaikų su negalia namuose globos normos“, Socialinės globos normų 6.12 punktu.
3. Tvarkos aprašo tikslas – užtikrinti asmens apsaugą nuo smurto, išnaudojimo, diskriminacijos, prievartos, įžeidinėjimų, dėl savo rasės, religijos, negalios, socialinės padėties, pilietybės, sveikatos būklės, asmeninių savybių ir kt. Siekiant užtikrinti asmens saugumą, visi nelaimingi įvykiai, susiję su asmens sveikatos būklės pasikeitimais ar asmens teisių pažeidimais, privalo būti registruojami, analizuojamos juos sukėlusios priežastys bei priimami sprendimai, kaip jų išvengti ateityje.
4. Tarkos aprašas remiasi šiais principais:
 - 4.1. į neigiamo pobūdžio įvykius būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl socialinės padėties, lyties, amžiaus, seksualinės orientacijos, negalios, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;
 - 4.2. Centre draudžiama bet kokia netinkamo elgesio/ smurto forma, nukreipta:
 - 4.2.1. Mokinių prieš mokinius, paslaugų gavėjų prieš paslaugų gavėjus;
 - 4.2.2. Darbuotojų prieš mokinius, paslaugų gavėjus;
 - 4.2.3. Mokinių, paslaugų gavėjų prieš darbuotojus;
 - 4.2.4. Darbuotojų prieš kitus darbuotojus.
 - 4.2.5. Mokinių, paslaugų gavėjų tėvų (globėjų, rūpintojų) prieš mokinius, paslaugų gavėjus, darbuotojus.
5. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:
 - 5.1. **Smurtas** – tai vieno žmogaus arba žmonių grupės prievartos veiksmas prieš kitą žmogų arba žmonių grupę, iš to turint kokios nors naudos arba pasitenkinimo. Smurtu laikoma visa, kas daro asmeniui psichologinę, fizinę, dvasinę/emocinę žalą ir sukelia kančią, grasinimai, bandymai apriboti asmens laisvę, nepriežiūra;
 - 5.2. **Psichologinis (emocinis) smurtas** – tyčiojimasis, grasinimai, gąsdinimai, užgauliojimai, atstūmimas/emocinis šaltumas, žodinė agresija, nepagarbus elgesys arba ignoravimas, kalbėjimas pakeltu tonu arba asmens orumą žeminančiu tonu ir pan.;

5.3. **Fizinis smurtas (tiesioginis)** – mušimas, purtymas, žnaibymas, fizinio suvaržymo priemonių taikymas, pagalbinių judėjimo priemonių atėmimas ir kt.;

5.4. **Fizinis smurtas (netiesioginis)** – vaistų skyrimas be gydytojo leidimo, maitinimas ne pagal patvirtintą valgiaraštį be tėvų sutikimo, netaikymas intervencijos tada, kai tai yra būtina (pavyzdžiui, sensorinių poreikių ignoravimas), apkalbinėjimas, ignoravimas, priverstinis izoliavimas;

5.6. **Nepriežiūra** – būtinos kasdienės pagalbos ir higienos arba bendros priežiūros nesuteikimas, nepakankamas aprūpinimas maistu ir gėrimu, nepakankama nevaikštančių mokinių, paslaugų gavėjų priežiūra, dėl kurios susidaro pragulos ir kt.;

5.7. **Smurto intervencija** –darbuotojų koordinuoti veiksmai, nukreipti į fizinio ir psichologinio smurto bei finansinio piktnaudžiavimo stabdymą.

II. NEIGIAMO POBŪDŽIO ĮVYKIŲ INTERVENCIJOS PROCEDŪROS

6. Neigiamo pobūdžio įvykių intervencijos procedūros. Centro darbuotojų reagavimas į įvykusį ar įtariamą smurtą:

6.1. Centro darbuotojai, pastebėję bet kokios rūšies smurtą (fizinį, psichologinį, seksualinį, nepriežiūrą) atvejį, nedelsdami reaguoja ir stabdo, apsaugodami asmenį (- is) prieš kurį buvo panaudotas neigiamo pobūdžio veiksmas. Jeigu darbuotojai nepajėgūs sustabdyti smurtautojo, bendruoju pagalbos telefonu kviečiami policijos pareigūnai;

6.2. Centro darbuotojai, esant poreikiui, suteikia pirmąją pagalbą nuo smurto nukentėjusiam asmeniui, jeigu yra poreikis – kviečiama greitoji medicinos pagalba;

6.3. Centro darbuotojai, kurie tapo atvejo liudininkais, nedelsiant registruoja įvykį į „Neigiamo pobūdžio įvykių ir jų pasekmių asmeniui registracijos žurnalą“ (1 priedas).

7. Informavimas apie neigiamo pobūdžio atvejį:

7.1. Centro darbuotojai, apie įvykusį neigiamo pobūdžio atvejį, visais atvejais nedelsiant informuoja Centro direktorių;

7.2. Centro direktorius, Centre užfiksavus smurto (ar nelaimingo atsitikimo) atvejį, ne vėliau kaip kitą darbo dieną sudaro komisiją neigiamo pobūdžio įvykiui tirti;

7.3. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria mokinys ar paslaugos gavėjas, Centro direktorius arba jo deleguotas darbuotojas, apie smurto atvejį nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša ir smurtaujančio ir smurtą patyrusio mokinio, paslaugų gavėjo tėvams (globėjams, rūpintojams) ir vaiko teisių ir teisėtų interesų apsaugą užtikrinančiai valstybės ir savivaldybės institucijai pagal kompetenciją;

7.4. Tais atvejais, kai smurtauja ar smurtą patiria darbuotojai, Centro vadovas apie įvykusį smurto faktą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip kitą darbo dieną, praneša atitinkamoje savivaldybėje veikiančiai pedagoginei psichologinei tarnybai ar atitinkamam psichologinės pagalbos teikėjui, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl psichologinės pagalbos teikimo, ir rekomenduoja smurtavusiam ar smurtą patyrusiam asmeniui kreiptis psichologinės pagalbos;

8. Sprendimų priėmimas dėl įvykusių smurto atvejų:

8.1. Centro direktoriaus sudaryta komisija neigiamo pobūdžio įvykiams tirti, gavusi pranešimą, nedelsiant imasi tirti atvejį;

8.2. Išsiaiškinus įvykusio atvejo detales, per 5 darbo dienas, komisija numato veiksmų planą su pagalbos, drausmių ir prevencijos priemonėmis bei įvardija darbuotojus, atsakingus už plano priemonių vykdymą;

8.3. Jeigu smurtą patyrė nepilnametis asmuo, jis kartu su jį (juos) lydinčiais tėvais (globėjais, rūpintojais) jiems sutikus, privalo neatlygintinai nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo

apie smurto faktą momento gauti psichologinę pagalbą. Psichologinės pagalbos trukmę nustato psichologas, įvertinęs kiekvieno smurto epizodo aplinkybių visumą;

8.4. Jeigu smurtą patyrė įstaigos darbuotojas, jam psichologinė pagalba neatlygintinai pradedama teikti nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo pranešimo apie smurto faktą momento atvykus į atitinkamą pedagoginę psichologinę tarnybą arba atvykus pas atitinkamą psichologinės pagalbos teikėją, su kuriuo savivaldybės vykdomoji institucija yra sudariusi sutartį dėl psichologinės pagalbos teikimo.

8.5. Direktorius sudaryta komisija, kontroliuoja veiksmų plano vykdymą;

8.6. Darbuotojai, atsakingi už veiksmų plano priemonių vykdymą, plane įvardytu periodiškumu informuoja komisiją apie plano priemonių vykdymą;

8.7. Komisija vertina veiksmų plano vykdymą ir, esant poreikiui, jį koreguoja arba užbaigia smurto atvejo tyrimą.

III. NEIGIAMO POBŪDŽIO ĮVYKIŲ PREVENCIJA

9. Neigiamo pobūdžio įvykių prevencija:

9.1. Centro darbuotojų švietimas – kiekvienų metų darbuotojų Kompetencijų tobulinimo neigiamo pobūdžio atvejų prieš paslaugų gavėjus mažinimui, apimantys visų darbuotojų švietimą, informavimą ir kitas priemones;

9.2. Emociškai saugios aplinkos sukūrimas;

9.3. Vadovavimasis Centro ir Dienos socialinės globos grupių vidaus tvarkos taisyklėmis, pareigybės aprašymuose, Etikos kodekse numatytais elgesio normomis;

9.4. Mokinių, paslaugų gavėjų kultūros, kurioje jokios rūšies smurtas netoleruojamas, ugdymas;

9.5. Pykčio valdymo, streso įveikimo, bendravimo įgūdžių, kurie padėtų išvengti smurto ar jį sumažintų, skatinant saugios aplinkos kūrimą, ugdymas;

9.6. Mokinių, paslaugų gavėjų supažindinimas su elgesio taisyklėmis, jų aptarimas, kartojimas;

9.7. Mokinių, paslaugų gavėjų, linkusių į agresyvų elgesį, individualus palydėjimas ir buvimas su jais įvairiose veiklose;

9.8. Teisingas gydytojo paskyrimų vykdymas;

9.9. Esant poreikiui, kūno padėties keitimas, sodinimas, vežimas į lauką ir pan.

10. Už šių prevencinių priemonių vykdymo kontrolę yra atsakingas mokytojas, auklėtojas, grupės socialinis darbuotojas.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

11. Šis Tvarkos aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos.

12. Su Tvarkos aprašu visi Centro darbuotojai supažindinami pasirašytinai, o mokiniams, paslaugų gavėjams įteikiamos atmintinės, organizuojami periodiniai šviečiamieji užsiėmimai smurto prevencijos temomis.
